

SUUNTAVIIVOJA*)

Eri mielipiteitä muutamista käytännöllisistä kysymyksistä syntyy jo edustajien erilaisista elämäntiloista, heidän luonteestaan, omituisuuksistaan ja ennen kaikkea kunkin käsityksestä siitä, miten pitkälle porvarillinen yhteiskunta hajaantumisessaan on joutunut. Joka on sitä mieltä, että tämä yhteiskunta jonkun nähtävissä olevan ajan perästä romahtaa kokoon omaan mahdottomuuteensa tahi joka ajattelee, että siihen vielä kuuluu monta sukupolvea ja että saa olla iloinen, jos elämänsä lopulla näkee semmoisten vaatimusten, kuten työväensuojelulain ehdotuksen toteutuvan, hän lähtee taktillisessa toiminnassaan aivan eri näkökohdista. Ja tämä eri käsityskanta, joka ei ole poistettavissa — opittakoon toki vihdoin viimeinkin käyttämään meidän materialistista historiankäsitystä myöskin omassa puolue-elämässämme — se viepi yhä uusiin mielipiteitten taisteluihin puolueessa. Näin arveli Bebel jo 1887 St. Gallenin puoluepäivillä; hän lisäsi siihen, että ilahuttava oli, että tämä erimielisyys ei ole vaikuttanut persoonallisiin ystävyydensuhteisiin ja että hänen käsityksensä mukaan siitä huolimatta jokainen oli toiminut siinä varmassa vakauksessa, että hän sillä paraimmiten edisti puolueen parasta.

Ja sama Bebel lausui v. 1903 Dresdenin puoluepäivillä, kun oli kysymys puolueen taktiikasta: "Että taktiikka ei ole ikuinen, on itsestään selvä. Liebknecht on kerran drastillisella (jyrkällä) tavallaan lausunut: Jos tarpeellista on, muutan taktiikkaani 24 tunnin kuluessa 24 kertaa. Tämä oli tosiaan sangen drastillisesti, mutta sangen oikein lausuttu. Jokaisen puolueen taktiikan tulee kuitenkin vastata niitä perusteita, joille puolue on rakennettu, ja jos minun tosiaan täytyy muuttaa taktiik-

*) Tämä, kuten edellinenkin kirj. suhtautuu etupäässä maihin, joissa on vielä mahtava feodalismi tahi joissa se pyrkii silmännähtävästi valtaan.

kaani 24 tunnissa 24 kertaa, niin se ei saa kertaakaan noista 24 kerrasta olla ristiriidassa puolueen perusteiden kanssa.”

Asia olisi paljon yksinkertaisempi, jos vaan *aina* oltaisiin selvillä, mikä olisi luettava taktiikkaan ja mikä puolueen periaatteisiin. Tuotantoväläkappalten ottamisesta valtion huostaan ja luokkataistelusta ei sosialistien keskuudessa enää voi olla eri mieltä, mutta jo kulunkiarvion myöntämisestä tai kieltämisestä ei enää olla yksimielisiä. Eteläsaksalaiset esim. vaativat kivenkovaan, että se on luettava taktillisiin kysymyksiin, joka riippuu joka maan eri olosuhteista; pohjoissaksalaiset ovat päinvastaista mieltä. Bebelkin, joka Lübeckin puoluepäivillä v. 1901 ensin vaati, että etelä-Saksan maapäivilläkin aina äänestettiin valtion kulunkiarviota vastaan, muutti mielipiteensä vielä samoilla puoluepäivillä keskusteltuaan eteläsaksalaisten kanssa ja puoluepäivien päätös kävikin sitte hänen uuden ehdotuksensa mukaan, että “voisi tästä poiketa pakottavista, erityisiin olosuhteisiin perustuvista syistä”. Ja hän toi perustelussaan tosioloihin perustuvan esimerkin (Hessenistä): olisi saatu vieläkin huonompi kulunkiarvio, elleivät sosialistit olisi kannattaneet äänillään toista vähemmän epäedullista. “*Valitaan silloin vähempi paha suuremman asemesta*”. Tässä on nähtävästi puhtaasti taktillinen kysymys, ja tällainen esimerkki osoittaa, miten varovainen tulee olla, kun “naulaa kiinni” yleisiä “puolueperiaatteita”. “Meillä voi olla”, lisää Bebel, “semmoisia pakottavia oloja, että toverimme ovat täten täydelleen sidotut, olkoot olosuhteet muuten mitkä hyvänsä”. Vielä vaikeampi tila voi syntyä, kun kansainvälisissä sosialistikokouksissa tarkasti määrätään yhteinen taktillinen menettely jossain asiassa eri maille — mikä tosiaan monasti minun mielestäni on tapahtunutkin itse asian haitaksi. Amsterdamin kuuluisassa kokouksessa ehdottivat sen takia sveitsiläiset, että taktikka tykkänään jätettäisiin kunkin maan määrättäväksi. Ja Vandervelde huomautti samassa kokouksessa: “Me emme omista, emmekä voi omistaa niitä arvostelun perusteita, erino-

maisena mutkikkaita, jotka ovat ehdottomasti tarpeellisia, jotta voitaisiin arvostella paikkakunnallisen ja kansallisen taktiikan yksityisseikkoja". Ja Adler, Itävallan sosialistien pääjohtaja, puhui samassa tilaisuudessa samaan suuntaan. Jos siis ollaankin selvillä, mikä on luettava periaattelliseen oppiin ja mikä taktiikkaan, niin on taktiikan yhtäsuutaisuus monasti arveluttava asia, koska elämä on niin monimutkainen, että käy aivan mahdottomaksi *edeltäpäin kaavamaisesti* määrätä *menettelytapansa* kussakin kysymyksessä, kun ei mikään ihmisjärki voi edeltäpäin määrätä *asiain* kulkua yksityisseikoissaan. *Muutamia* yleisiä perusteita eli periaatteita täytyy tietysti sosialistipuolueellakin olla ja niitä vastaan ei voi eikä saa, kuten Bebel oikein huomauttaa, rikkoa; mutta taktiikan suhteen tulee, mikäli mahdollista, karttaa liian yleisiä määräyksiä, koska monimutkainen elämä vaatii niin monimutkaista menettelyä, jotta *päämäärään* päästäisiin. Kautskynkin (Taktische Strömungen, siv. 21) neuvo, että on tehtävä ero "taktillisten toimenpiteitten" ja "taktillisten periaatteiden" välillä, ei merkitse paljoa juuri siitä syystä, että taktillisia "periaatteita" ei voi olla paljon ja niitäkin harvoja täytyy hyvin usein uusia. Tämä viimeainittu toimenpide käypi alempana vielä selvemmäksi. —

Yleensä voi sanoa, että agitatsioonissa enemmän periaatteet tulevat kysymykseen, politiikassa taktiikka. Agitaattorin täytyy selittää, saadaksensa kannattajia aatteellensa, puolueen oppia niin perinpohjaisesti kuin suinkin, hänen tulee suuressa määrin kiinnittää huomiota puolueen lopulliseenkin päämäärään, osoittaa kuinka kaunis se tulevaisuus on, mihin se toiminnallaan pyrkii ja miten tepsivät ne välikappaleet ovat, joita puolue voi käyttää. Tämä koskee hyvin paljoa pienemmässä määrässä politiikkaa. Vaikka hänkin tietysti aina toimii puolueen lopullinen päämäärä silmien edessä, ei kukaan vastustaja yleisissä kokouksissa välitä tällaisista esityksistä; poliitikon tulee etupäässä toimia valtiollisen elämän mutkikkaissa käänteissä ja siinä löytää se käänne, jota hän voi edullisesti käyttää puolueen hyväksi.

Se on esim. Kautskyn suuri ansio, että hän (*Neue Zeit* 15, 2, 538) on tehnyt selvän pesäeron agitaattorin ja poliitikon välillä. Tämä on meillä, käsitykseni mukaan, sitä enemmän huomioon otettava, kun meillä nähtävästi on sängen niukasti poliitiikkoja, mutta sitä enemmän agitaattoreita (sillä en suinkaan ole sanonut, että agitaattorin toimi ei olisi sängen hyödyllinen — päinvastoin se on *erittäin tarpeellinen*). Kautskyn väitteistä ei tässä ole tilaa esittää muuta kuin pari. "Mitä pienempi puolue on, mitä pienempi sillä on mahdollisuus harjoittaa käytännöllistä politiikkaa, mitä enemmän nopean kasvamisen tarve sille astuu etusijaan, sitä enemmän painaa sille agitaattorin näkökanta. Mitä suurempi se on, mitä painavimmat sen toiminnan käytännölliset seuraukset, sitä suurempaan arvoon on astuva poliitikon näkökanta ... Tämän osoittaa myös sosialidemokratian historia eri maissa". "*Kun poliitikko hyvin tarkkaan eroittaa eri puolueet toisistansa, ovat ne kaikki agitaattorista yksi ainoa, vihamielinen massa*". "*Politiikka riippuu kompromissista*". Tämä kanta on aivan sama kuin itse Marxin.

Kommunistisen Manifestin viimeisessä luvussa ("Kommunistien suhde erinäisiin vastustuspuolueisiin") sanotaan: "Ranskassa liittyvät kommunistit (= nyk. sosialistit) sosialistiseen (nyk. reformistiseen) ja kansanvaltaiseen puolueeseen vanhoillista ja radikaalista porvaristoa vastaan luopumatta kuitenkaan oikeudesta asettua tarkastavalle kannalle noitten uusia oloja tavoittelevien väitteiden ja haaveilujen suhteen. Sveitsissä kannattavat he radikaaleja (= äärimmäisiä), vaikka he kyllä huomaavat, että tämä puolue on kokoonpantu ristiriitaisista aineksista." "Saksassa taistelee kommunistinen puolue, niin pian kuin porvaristo esiintyy oloja mullistavalla tavalla, yhdessä porvariston kanssa itsevaltaista hallitusta, feodaalista maanomistusta ja pikkuporvaristoa (taantumuksellista) vastaan. Mutta se ei milloinkaan lakkaa istuttamasta työväestöön niin selvää käsitystä kuin mahdollista porvariston ja köyhälistön vastakohtaisuudesta, jotta saksalaiset työmiehet heti

voisivat käyttää ne yhteiskunnalliset ja valtiolliset olot, jotka porvariston valtaan päästyään täytyy tuoda mukanaan, yhtä monena aseena itse porvaristoa vastaan, niin että taantuvien luokkien häviön jälkeen Saksassa heti taistelu itse porvaristoa vastaan voisi alkaa.”

Tästä käypi aivan selville, että Marx ja Engels v. 1848 ilmeisesti kannattivat tarvittaessa *varsinkin jyrkempää taantumusta vastaan* yhteistoimintaa edistyneempien porvaripuolueitten kanssa. Ja Marxin kanta oli myöhemminkin aivan sama. Niin hän esim. Internationalen kenraalineuvoston esityksessä Lausannen kokouksessa v. 1867 tyytyväisyydellä mainitsee, että Internationalen jäsenet yhdessä porvariston kanssa puuhalsivat parlamenttireformia vanhollisia vastaan. Ja kun Saksan sosialidemokraattiset puoluepäivät Gothassa v. 1875 äänestyksen kautta (111 edustajaa ja 23,022 ääntä 12 edust. ja 2,191 ääntä vastaan) puolueohjelmaan pani tuon nyt hyljätyin väitteen porvariston ”yhteisestä taantumuksellisesta massasta”, jonka Lassalle oli keksinyt, pani Marx ankaran vastalauseen. Ja Kautsky (N. Zeit n. p. siv. 585) todistaa sen selvästi: ”Marx vihasi tätä sanaa (porv. yht. taant. massa), joka on niin houkutteleva ja samalla niin omiansa vaikeuttamaan proletaarisen luokkataistelun todellisten ehtojen tuntemista.” Ja Kautsky lisää: ”Tosiaan, jos meitä vastaan kaikki muut puolueet ja luokat ovat yksi ainoa taantumuksellinen massa, mitä meidän sitte tarvitsee niiden eroavaisuuksia tutkia? Me taistelemme niitä kaikkia vastaan samalla tavalla ja katselemme vanhingoniloisina niiden sisällisiä taisteluita, kädet taskuissamme”. Tämä oli v. 1897, ja *vielä myöhemmin* on Kautsky esittänyt aivan samat mielipiteet.

Tässä tulee minun kosketella erästä merkillistä asiakirjaa, koska se on sangen kuvaava Marxin kannalle. Kun 1848 vuoden vallankumous epäonnistui Ranskassa, Saksassa ja Itävallassa, muodostui Lontoossa seuraavana vuonna Kommunistinen liitto uudestaan. Tämä liitto antoi v. 1850 maalisk. erään julistuksen, jossa ilmenee kommunistien paheksuminen siitä, että porvaristo

oli köyhälistöä "pettänyt" yhteisessä vallankumouksessa. Sen takia ei pitäisi "taistella yhdessä" eikä "kannattaa porvaristoa, koska se pettää köyhälistöä". Tämä "pettämisen" käsitys on myöhemminkin, varsinkin agitatsioonissa paljon esiintynyt. Jos kuitenkin tyystin tarkastaa asiat historiallisen materialismin kannalta, on tämä "pettäminen" aivan luonnollinen. Sillä köyhälistö voi ainoastaan porvariston kanssa yhdessä ja porvaristo ainoastaan köyhälistön kanssa yhdessä kukistaa vallitsevan feodalismia (aateliston) ja feodalismia vallan jälkeen seuraa ehdottomasti porvarivalta s. o. porvaristo "pettää" aina kehityksen pakosta köyhälistön, entisen liittolaisensa, kunnes tuo liittolainen porvariston tuleva "haudankaivaja", tekee porvaristosta lopun, kuten tämä feodalismista. Tähän välttämättömään historialliseen kehitykseen ei tarvitse sekoittaa mitään siveellistä paheskumista. Eikä Marxkaan sen koommin sitä tehnyt.

Marx oli 1848 vuoden vallankumouksen jälkeen tullut siihen varmaan vakaumukseen, että vielä silloin ei köyhälistö ollutkaan kypsä vastaanottamaan asiain johtoa. Hän lausuu sen ilmi m. m. Klassenkämpfen loppupuolella ja tämän esipuheessa varmentaa Engels saman mielipiteen, ulottaa sen vielä Kommuninkin kapinaan (v. 1871)*) Marx oli oikeassa. Porvaristo oli kaikkialla asiain johdossa. Saksassa oli kuitenkin oikeastaan kaksi valtaa: porvariston ja feodalismia eli itsevaltiuden; varsinkin jälkimäinen kohotti yhä enemmän päätään. Näin ollen köyhälistön täytyi voimattomuudessaan liittyä joko porvaristoon feodalismia vastaan tai feodalismiin porvaristoa vastaan. Edellinen oli Marxin, jälkimäinen Lassallen kanta. Liebknecht ja Bebel olivat suorassa liitossa porvariston kanssa Marxin suostumuksella; Lassalle ja varsinkin Schweizer lähestyivät Bismarckia niin paljon, että Marx ja Engels tästä syystä lakkasivat kannattamasta jälkimäisen aikakauslehteä. Kaikkeen tähän oli syynä sosialismin heikkous

*) Tämä miellipide tuotti — syyttä — Marxille Wilhelm ja muiden toverien puolelta syytöksen, että hän käsitti työläiset "noikkisi", jotka eivät muka kyenneet vallan ottoon ja hoitoon. Kun Marx julisti nämä jäsenet pannaan, hajaantui liitto.

ja vallankumoustaistelijain uupumus. Miten pitkälle Bebel ja varsinkin Liebknecht tuossa liitossa porvariston kanssa menivät, todistaa se, että yhteisessä ohjelmassa nimenomaan sanotaan, että "pääoman ja työn vastakohtaisuus on tasoitettava" (!), ja eräässä puheessaan Berlinin työväenyhdistyksessä v. 1867 sanoi L. aivan suoraan, että "sosiaalinen kysymys toistaiseksi on lykättävä". Siis puhtaasti porvarillinen kanta. (Grünbergin Archiv II, 1,25.) Pitemmälle ei voikaan mennä: se todistaa toiselta puolen työväestön suurta heikkoutta siihen aikaan ja toiselta puolen marxilaisten harrasta pyrkimystä itsevaltiuden ja feodalismien kukistamiseen. Tämä ohjelma laadittiin v. 1866. Silloin koetti Bismarck sukkelalla tempulla: yleisellä äänioikeudella vetää työväestön kerrassaan pois porvariston yhteydestä, joka silloin feodalismille oli vaarallisempi. Olihan muka Napoleon III sillä tempulla päässyt yksinvaltiuteen! Se onnistui näennäisesti, mutta kun Bismarck huomasi jonkun ajan perästä, minkä aseensa hän oli antanut työväelle, katui hän rehellisesti. Tosin "puolueen alkuaikoina, kun sillä vielä oli vähän kannattajia, menivät nuo harvat sosialismin edustajat valtiopäiville yksinomaan tai melkein yksinomaan puhujalavaa käyttämään sosialististen aatteiden levittämiseksi", kuten Liebknecht Hamburgin puoluepäivillä v. 1897 kertoi. Mutta puolue kasvoi ja sillä muuttuivat muutkin olot. Sosialistinen puolue oli mahtava vainoista huolimatta tai ehkä juuri niiden johdosta. Bebelin ehdotuksesta hyväksyivät puoluepäivät St. Gallenissa v. 1887 seuraavan päätöslauselman: "Puoluekokous lausuu varmana toivomuksena, että puoluetoverit kaikessa agitatsioonissa, nojautuu omiin voimiinsa ja torjuen jokaisen kompromissin, olkoon se mitä laatua tahansa, menetteli itsenäisesti. Toisissa vaaleissa (Stichwahlen) suosittelee puoluekokous, nojautuen tähänastisiin kokemuksiin, *pidättäytymistä äänestyksestä*". Mutta nyt tapahtui jotain erityistä. "Sosialistilaki" kumottiin v. 1890. Yhtäkkiä ennen puoluekokouksen kokoontumista päätti sosialistinen vaalikeskustoimikunta julistaa omalla edesvastuulla tuon 3

vuotta sitte hyväksytyn pidättämyspykälän, tuon "taktillisen periaatteen", kuten Kautsky sanoisi, — mitätömäksi ja Hallen puoluepäivillä perusteli Singer tämän rohkean toimenpiteen sillä, että "pidättäytyminen" perustui siihen käsitykseen, että koko porvaristo oli "yksi taantumuksellinen massa" — Marx sai siis tässäkin uuden tunnustuksen selvänäköisyydestään — ja että jos pidättämyspykälä puoluepäivien päätöksen mukaisesti olisi ylläpidetty, olisi saatu valtiopäivillä enemmistö *tuon kirotnu sosialistilain pidentämiseksi* (!). Taktiikka oli siis kolme vuotta sitte *aivan väärin* "kiinnilyöty" vieläpä itse Bebelin ehdotuksesta! Puoluekokous vieläpä *suurella enemmistöllä* kumosi ehdotuksen, joka uudisti tuon pidättäytymispykälän. Yhtä vähän sama ehdotus onnistui v. 1902, ja v. 1907 puhui itse Bebel innokkaasti sitä vastaan. "Olisi tyhmyys, jos me tänään äänestäisimme itsemme kiinni. Kun aika tulee, silloin otamme taas harkittavaksi, mitä meidän on tehtävä, mutta me emme anna minkäänlaisten intohimoisten kiihotusten johtaa meitä." Leipzigin puoluepäivillä koettiin vielä kerran virittää eloon tuo vanha agitatorinen fraasi "yhdestä taantumuksellisesta massasta" oikein demagogisilla keinoilla ("työväellä on kyllin keinoja ja mahdollisuuksia panna tahtonsa läpi omalla voimallaan"), mutta ei nytkään tämä keino tepsinyt. Saksan sosiaalidemokraattiset puoluepäivät hylkäsivät nytkin ehdotuksen, ettei saisi yhtyä missään tapauksessa porvarillisiin.

Porvaristo on kuitenkin jossain määrin — vähemmän kuin yleensä otaksutaan — vallalla koko Saksan valtakunnassa, mutta Preussissa rehentelee vielä feodalismi. Sängen opettavainen on sen takia Saksan sosialistien menettely Preussin vaalijärjestyksen suhteen. Ensimmäin katsottiin mahdottomaksi siihen kajota. Mutta vuonna 1893 ehdotti Bernstein sosialistien osanottoa vaaliin. Kölnin kokous samana vuonna hylkäsi kuitenkin tämmöisen osanoton ja julisti, ettei *saanut tehdä mitään kompromisseja porvariston kanssa*. Liebrecht sanoi tämmöistä kompromissia "petokseksi" ja puolueen "siveel-

liseksi turmelemiseksi". Mutta sen perästä alkoi kiivas kynäsota tästä asiasta puolueen pää-äänenkannattajassa Neue Zeitissä. Bebel ja varsinkin Kautsky puolustivat mitä suurimmalla pontevuudella osanottoa. "Todellisudessa", sanoi Kautsky, "ei porvarillinen yhteiskunta ole niin yksinkertaisesti kokoonpantu, kuin tuon voimasanan (yksi yhteinen taantumuksellinen massa) mukaan luulisi. Se hajaantuu mitä erilaatuisimpiin luokkiin, joilla on mitä erilaatuisimmat harrastukset, jotka mitä erilaatuisimmalla tavalla koskettelevat toisiaan ristiin rastiin ja joiden yhteinen vaikutus vasta synnyttää historiallisen käsityksen". Sen hän oli muka jo "Ranskan luokkataisteluissa osoittanut". Siinä oli mitä erilaisimpia luokkia, jotka keskenänsä mitä kiivaimmin taistelivat ja keskenänsä tekivät liittoja. Ei edes vallankumous voinut sen vastustajia pysyväisesti liittää yhtenäiseksi massaksi ja niiden keskinäiset riidat eivät vähässä määrässä ole vaikuttaneet vallankumouksen onnistumiseen". Näin käypi nykyisessäkin yhteiskunnassa. Huolimatta mahtavuudestaan olisi nytkin sosialidemokratia voimaton, jos sen vastustajat olisivat sitä vastaan yhtenä taantumuksellisenä massana. Sen voima ja käytännöllisen toiminnan mahdollisuus riippuu sen vastustajien eripuraisuudesta, siitä, että välistä toiset, välistä taas toiset niiden lähemmistä tarkoituseristä ovat yhteiset. Silloin tällöin yhtyivät ne yhteen sosialidemokratiaa vastaan, mutta ei milloinkaan liioin kauan, ei milloinkaan siksi kauan, että syntyi läpitunkematon ("kompakte") massa (N. Z. 15, 2, 585 siv.)*). Bebel taas selittää (s. t. siv. 611): *"Mitä tahansa meillä onkaan vielä selittämättä porvariston kanssa, tuohon ryövärimäiseen, väkivaltaiseen, edistys- ja kulttuurivastaiseen*

*) Alvan saman käsityksen on Kautsky vielä 8. 9. 1911 esittänyt (N. Z. 29, 2, 798): "Köyhällistön ja omistavien luokkien vastakohtaisuus kasvaa yhä. Alvan varmaan kasvaa viha sosialidemokratiaa vastaan omistavien luokkien kaikissa kerroksissa, mutta samalla ei kasva heidän yhtymisensä yhdeksi taantumukselliseksi massaksi, vaan päinvastoin heidän hajaantumisensa. Vaikka yhteinen viha meitä vastaan liittää heidät vähän väliin kunka kiinteästi tahansa yhteen, käyvät he yhä kykenemättömämmiksi harjottamaan kokonaisuudessaan johdonmukaista, jatkuvaa poliittikkaa."

aateliseen (feodalismiin) verrattuna edustaa se (porvaristo) uudenaikaista maailmaa ja uudenaikaisia aatteita”. “Että porvaristo jo kymmenen kertaa työväestöä kohtaan on näyttäytynyt poliittisesti peräti epäluotettavana, pelkurimaisena ja kaikkea pontta vailla, ei yhtään muuta velvollisuuttamme tukea sitä vielä yhdennelläkin toista kerralla, siinä missä se on taistelussa suurempaa paha (feodalism.) vastaan”. Ne, jotka semmoista kompromissia kaikissa tapauksissa hylkivät, eivät huomaa, että koko meidän valtiollinen toimintamme valtiopäivillä, maapäivillä ja kunnan edustuksissa yhtä mittaa pakottaa meidät kompromisseihin”.) Ja Kautsky väittää: “Luonnollisesti etupäässä ne puolueet ovat yhteistoiminnassa, jotka ovat toisiaan lähinnä, joilla on lähimpiä tarkoituksia yhteisinä”. Ja myöhemmässä kirjoituksessa huomauttaa Bebel (N. Z. 16, 1. 201): “Ei mikään ole puolueelle turmiollisempaa kuin kaavaan kangistuminen, kaiken muodostaminen kerran sovitun kaavan mukaan; olosuhteet eivät muodostu meidän ja taktiikkamme mukaan, vaan meidän tulee muodostaa taktiikkamme niiden mukaan”. Hamburgin puoluekokous v. 1897 hyväksyi osanoton sillä ehdolla, ettei saisi tehdä kompromisseja porvariston kanssa ja asetti valiokunnan tarkemmin pohtimaan asiaa. Stuttgartin puoluekokoukselle seuraavana vuonna esitti Liebknecht valiokunnan nimessä, ettei se tahtonut tehdä ehdotusta, jonka kautta enemmistö pakottaisi vähemmistön kuuliaisuuteen (“Majorisiesen”). Ja puoluekokouksen päätös oli osanoton puolella; puoluetoimikunnan suostumuksella saisi nyt vieläpä tehdä kompromisseja porvariston kanssa; syynä päätökseen sanottiin nimenomaan olevan “sen vaaran poistaminen, että jyrkin taatumus saisi Preussin maapäivillä enemmistön”. Mainzin puoluepäivillä 1900 hylättiin ehdotus, ettei se saisi tehdä vaaliliittoja porvariston kanssa ja Bebel lausui: “Jos taas uudestaan tämänlaisen taktiikan vastustajat sanovat, että kompromissimenettely turmelee puoluetta,*) niin täytyy huomaut-

*) Minun kursiveeraamani.

taa, että Stuttgartin puoluekokous *melkein yksimielisesti**) on hyväksynyt semmoisen turmeluspolitiikan". Ja Mehringkin, joka ensimmäisenä nousi tätä "turmeluspolitiikkaa vastaan, hyväksyi jo v. 1907 (N. Zeit 25, 2, 659) kompromissintekemisen.

Ylläoleva esitys todistaa aivan oikeaksi Bebelin väitteen (N. Zeit 16, 1, 296). "Puoluepäivät ovat yhtä vähän virheettömiä kuin yksityiset henkilöt. Puoluepäivillä on monta kertaa päätöksiä tehty, jotka perästäpäin on huomattu virheellisiksi ja mahdottomiksi toteuttaa. Tämöisten päätösten kokoaminen muodostaisi jo koko sievän listan". Mutta se todistaa myöskin, että Saksan sosialidemokratian valtiollinen äly on aikojen kuluessa kohonnut agitaatorisen kannan kustannuksella (nimitt. valtiopäivillä). Se ymmärtää, että suuremman vaaran (esim. feodalismiin) kohdatessa hakee se apua, jos tätä on saatavissa, entisiltä vastustajiltakin, jotka olojen muuttuessa myöhemmin taas käyvät entistä jyrkemmiksi vastustajiksi. "Jos sosialistit", sanoo Kautsky (Petit République 28/9 1899) "propagandallaan heikontavat porvarillista kansanvaltaisuutta ja samalla pysyvät erillään tämän taistelusta nousevaa taantumusta vastaan, mitä muuta se on kuin tämän suosimista. Mitä enemmän me heikonnaamme porvarillista kansanvaltaa meidän propagandallamme ja teemme sen kykenemättömäksi tehtävänsä, sitä enemmän täytyy meidän asettaa itsemme tälle paikalle. Ainoastaan kansanvaltaisen tasavallan pohjalla voi sosialistinen tasavalta kohota".

Tämöistä taktillista menettelyä ovat muittenkin maitten sosialistit aina noudattaneet: esim. Ranskassa Boulangerin ja Dreyfus'in jutuissa, Italiassa Zanardellin ministeristön suhteen, Englannissa Transvaalin asiassa (jonka kompromissin Hyndman, marxisti, täydelleen hyväksyi), Tanskassa, Sveitsissä, Hollannissa, Belgiassa (jossa esim. kuten Vandervelde sanoo, "sosialistit ja vapaamieliset yhtyvät ajamaan yleisen äänioikeuden asiaa, mutta heti kun ovat saaneet poliittisen tasa-arvoisuuden, ovat he yhtä ankaria vastustajia kuin ennen") y. m.

*) Minun kursiveeraamani.

Meilläkin on paljon opittava Saksan ja muitten maitten sosialidemokraattien menettelystä. On otettava tarkasti huomioon Bebelin kultaset sanat v:na 1907 Essenin puoluepäivillä: "Politiikassa ei voi olla suurempaa virhettä, kuin se, että sitä johtaa kiihko ja viha persoonaa tai puoluetta vastaan. Siinä tulee olla kylmänä ja ymmärtäväisenä, tarkasti punnita ja kylmäkoisesti arvostella. Olisi suurin virhe, jos me tänään tahtoisimme sitoa kätemme tulevaisuuden suhteen, josta emme voi mitään tietää, mitenkä se yksityisseikoissa muodostuu" (lausuttu niille, jotka vastustivat *kaikkea* yhtymistä porvaristoon). Mutta minusta näyttää siltä, kuin Suomen sosialidemokratia ei vielä olisi kohonnut agitatorisen kannan yläpuolelle todelliseen poliittiseen asemaan; näyttää siltä kuin, puhuakseni Hyndmanin kanssa, "me emme olisi aivan varmoja omista periaatteistamme", kun pelätään, että ne *jostakin* välttämättömästä, itse taloudellisiin oloihin perustuvasta yhtymisestä johonkin porvarissakkiin menisivät piloille tahi, käyttäkseni Vandervelden vertausta samasta asiasta, olisimme vanhan hullun ämmän tapaisia, joka puhtauden raivosta ei uskaltanut mitään kosketella, ettei esi-neiden kosketuksesta liikaantuisi.

Melkein koko meidän tulevaisuutemme riippuu nykyään Venäjän kehityksestä. Ja varmaa on — sen todistaa meille sekä tunnettu sosialidemokraatti Morosoff (oikein numeroilla t. v. Valvojan heinäkuun n. siv. 340) että duuman etevin sosialidemokraatti Gegetschkori, kun oli kysymys Suomen valtiosäännön muuttamisesta — että feodalismi, aatelisvalta nykyään rehentelee Venäjällä; koko suuri valtakunta on jonkun satatuhannen aatelismiehen vallassa. Vasta kun siellä on saatu feodalismin kukistamisella varsinainen porvarivalta aikaan, on oikea ja pysyväinen *pohja* luotu köyhälistön *varsinaiselle* ja *todelliselle* etenemiselle. Saksan sosialidemokraatit ovat sekä yleisvaltakunnallisten että Preussin vaalien suhteen osoittaneet, että he *tasaisesti* ovat käyneet yhtymisaatetta kohti, mitä porvarisoon tulee, silloin kuin on pelätty, että varsinainen taantumus (feo-

dalismi) olisi muuten päässyt voitolle (vert. 1890 ja 1898—1900). Sekä edistyneempi porvaristo että sosialidemokratia ovat huomanneet — huolimatta tilapäisistä "petoksista" — että feodalismi on vanhempi kuin on luultu ja että se on vain yhteisvoimin kukistettavissa. Kun porvaristo voittaa, on aivan varma, että se "pettää" köyhälistön. *Mutta tämä "petos" on historiallinen välttämättömyys eikä se muutu, jos se saapi siveellisyyden tai siveettömyyden leiman.* Toivottavasti tällöinen poliittinen äly on kasvamassa sekä Venäjällä että Suomessa, kun sekä porvaripöppö että sosialistipöppö ei yhteiseen mahtavimpaan pöppöön katsoen enää pelota. Pitää tietysti olla selvänä, että ainoastaan tilapäisiä etuja voi porvaristo saavuttaa feodalismien varjossa ja pysyvää, s. o. joksikin suhteellisesti pitkäksi ajaksi pysyvää, vain köyhälistön kanssa yhdessä. Ja köyhälistö, joka *ei yksin voi kaataa feodalismia* — minkä saksalaiset veljet jo ovat ymmärtäneet —, yhtyy historiallisesta pakosta tässä kysymyksessä porvaristoon, jos siihen on tilaisuutta *hellittämättä mitään varsinaisesta ohjelmastaan.* Tämä on Marxin puhdasta oppia, hänen, joka on nähnyt selvemmin kuin kukaan muu — vieläpä kauas tulevaisuuteenkin. Se on tosiaan Marxin kaukosilmän terävimpiä tieteellisiä keksinnöitä, että porvaristolla on ollut oma tehtävä maailman kehityksessä ja ettei mikään kansa voi hypätä tämän kehityksasteen yli. Ja jos feodalismien taantumus koettaa vallata takaisin mitä se on kadottanut vaikkapa vieraitten voimien kautta, silloin ovat *kaikki vastustuspuolueet yhteenliitettävät tällöisen yrityksen torjumiseksi.*

Punanen Pohjola 1911.